

Socialnämnden

Yttrande över motion att skapa en handlingsplan mot hedersförtryck.

Förslag till beslut

Nämnden godkänner förslaget till yttrande och skickar det till kommunstyrelsen.

Förslag till kommunfullmäktige

1. Motionen avslås vad gäller att inrätta en handlingsplan mot hedersförtryck.
2. Motionen avslås avseende att ge uppdrag till barn och utbildningsförvaltningen att genomföra en kartläggning bland skolor för att se hur utbredd hederskulturen är bland unga.
3. Motionen bifalls vad gäller inrättande av en samverkansgrupp med representanter från berörda myndigheter och organisationer som ska verka mot hedersförtryck.
4. Motionen bifalls ang. att medarbetare inom berörda förvaltningar utbildas för att öka kunskapen och skapa samsyn.
5. Motionen avslås vad gäller att inrätta en hjälptelefon för unga som utsätts för hedersrelaterat förtryck.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har bett socialnämnden att yttra sig över en inkommen motion att skapa en handlingsplan mot hedersförtryck.

Motionen innehåller förslag på att det ska tas fram en handlingsplan för att arbeta förebyggande mot hederskultur och hedersvåld, att kartlägga förekomst av hederskultur bland unga, utbildning för personal om hederskultur, ökad samverkan genom att tillsätta en samverkans grupp och att kommunen ska ta initiativ till att starta en hjälptelefon för unga som utsätts för hedersrelaterat våld.

Nämnden tycker att det är bra att inrätta en samverkansgrupp och att medarbetare utbildas för att öka kunskapen i de här frågorna. Däremot är nämnden tveksam till om det behövs en särskild handlingsplan för hedersrelaterat förtryck. Det ingår redan idag i handlingsplanen En fristad för kvinnor. Nämnden anser inte att det finns behov av att genomföra en kartläggning av hur utbredd hederskulturen är bland unga. Nämnden tycker inte att kommunen ska ta initiativ för att starta en hjälptelefon utan att det räcker att samla information om befintliga hjälplinjer som man kan hänvisa till.

Inför yttrandet har samråd skett med representanter från vård- och omsorgsförvaltningen, barn- och utbildningsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen.

Ärendebeskrivning

I en motion inlämnad till kommunfullmäktige 2016-05-09 framför Stefan Krstic och Helen Wretling från Liberalerna att det behövs ett mer långsiktigt arbete och ett större engagemang i kommunen för att arbeta förebyggande mot hederskultur och hedersförtryck. Motionärerna yrkar därför

- Att Eskilstuna kommun inrättar en handlingsplan mot hedersförtryck
- Att kommunfullmäktige ger uppdrag åt barn- och utbildningsförvaltningen att genomföra en kartläggning bland skolor för att se hur utbredd hederskulturen är bland unga
- Att kommunen inrättar en samverkansgrupp med representanter från berörda myndigheter och organisationer som ska verka mot hedersförtryck
- Att medarbetare inom berörda förvaltningar utbildas för att öka kunskapen och skapa samsyn
- Att Eskilstuna kommun tar initiativ till att inleda ett samarbete med andra aktörer för att inrätta en hjälptelefon för unga som utsätts för hedersrelaterat förtryck

Yttrande

Socialnämnden håller med om att det är viktigt att arbeta förebyggande mot hedersförtryck. Genom att problematiken är komplex har samråd skett inför yttrandet mellan några av de förvaltningar vars nämnder är remissinstanser; Barn- och utbildningsförvaltningen, Kultur- och fritidsförvaltningen, Socialförvaltningen, Torshälla stads förvaltning och Vård- och omsorgsförvaltningen.

Nämnden vill framhålla att våld är våld, oavsett form, och att det är viktigt att hedersvåld och hedersförtryck finns med i det övergripande våldsförebyggande arbetet. Nämnden tycker därför inte att det behöver tas fram en särskild handlingsplan för arbetet mot hedersförtryck. I handlingsplanen En fristad för kvinnor finns hedersvåld och giftermål mot sin vilja med som en del. Där lyfts det fram att det är viktigt att det finns enhetliga rutiner och riktlinjer för arbetet mot hederförtryck och hedersvåld. Socialnämnden håller med om det och tycker att det är viktigt att alla berörda verksamheter i kommunen har rutiner och riktlinjer för den här frågan och att jobba med samordning så att kommunen har en enhetlig linje. Fokus bör därför läggas på att arbeta vidare med det. Socialförvaltningen har utifrån dokumentet En fristad för kvinnor skapat en lokal handlingsplan för arbetet

med våld i nära relationer. Den inkluderar frågorna som rör hedersrelaterat våld. En del i den är att se över befintliga rutiner och skapa nya rutiner som det finns behov av. Uppdrag kommer att ges till kvinnofridssamordnaren (som håller på att rekryteras) att samordna det arbetet. Aspekterna som rör hedersrelaterat våld kommer att tas med i uppdragsbeskrivningen för det uppdraget. Vid en uppdatering av handlingsplanen En fristad för kvinnor kan delen om hedersvåld ses över.

Precis som motionärerna skriver finns det undersökningar bland ungdomar som visar att hedersproblematiken är påtaglig. Med stor sannolikhet skulle resultaten från en undersökning i Eskilstunas skolor likna de som redovisas i undersökningen "Elvahundra" som motionärerna hänvisar till. Nämnden anser därför att det redan nu är motiverat att Eskilstuna arbetar aktivt mot hedersvåld och tycker inte att det behöver genomföras någon kartläggning bland skolungdomar i Eskilstuna.

För att kunna jobba förebyggande och hjälpande är det viktigt att kommunen kan samordna sina insatser internt och med andra berörda myndigheter och organisationer. Det är också viktigt att vi inom kommunen har kunskap och förståelse om vad andra verksamheter kan bidra med och vilka begränsningar de har att förhålla sig till. Nämnden är därför positiv till att det inrättas en samverkansgrupp för frågor som rör hedersrelaterat våld och förtryck. Inför en eventuell start av samverkansgrupp behöver det definieras tydligt vad som är gruppens uppdrag, syfte och mandat. Det har tidigare funnits en samverkansgrupp för frågorna om hedersvåld och hedersförtryck. Om det ska inrättas en ny samverkansgrupp vill nämnden uppmana till att man tar del av de erfarenheter som finns om vad som fungerade bra och vad som skulle behöva ändras. Utifrån erfarenhet från tidigare och andra samverkansgrupper vill nämnden framföra att det är bra om det utses en person centralt inom kommunen som kan samordna och administrera arbetet i gruppen. Nämnden vill påpeka vikten av att jobba med förebyggande insatser och information till föräldrar i frågor som rör hedersförtryck. Nämnden tycker därför att det ska framgå tydligt i syftet för samverkansgruppen.

För att kunna ge stöd och hjälp till berörda barn, ungdomar och föräldrar och arbeta förebyggande för att minska hedersförtrycket är det viktigt med kunskap och förståelse för våld och de speciella aspekter i våldet som heder medför. Nämnden tycker att förslaget att medarbetare inom berörda förvaltningar utbildas för att öka kunskapen och skapa samsyn är bra. På kommunens Internportal finns en webbutbildning för all personal som heter Uppdrag motverka mäns våld mot kvinnor. I den tas ämnet hedersrelaterat våld och förtryck upp. De grundläggande kunskaperna kan räcka för att kommunens medarbetare ska få en samsyn för frågan. Det som kan behövas är att genomföra en fördjupad utbildning för de yrkesgrupper som kommer i direkt kontakt med problematiken. Ett sätt att både utbilda och skapa samsyn skulle kunna vara att anställda från olika verksamheter blandas vid utbildningstillfället. Om utbildning genomförs över förvaltnings- och verksamhetsgränser ges större möjlighet att diskutera, få förståelse för varandras situation och att skapa kontakter för ökad och underlättad samverkan.

Det finns idag flera nationella hjälptelefoner som är välkända och har god kompetens. Som exempel kan nämnas BRIS, Stiftelsen Glöm aldrig Pela och Fadime (GAPF), kvinnofridslinjen och länsstyrelsen i Östergötland som har

regeringens uppdrag att särskilt jobba med frågor som rör hedersförtryck och hedersvåld. Det ställs höga krav på sakkunskap, språkkompetens och kulturkompetens för att kunna bemanna en hjälptelefon. Utifrån att det redan finns flera hjälptelefoner anser inte nämnden att det finns anledning att Eskilstuna kommun tar initiativ till att inrätta ytterligare en. Nämnden tycker dock att det kan vara bra att sammanställa vilka stödtelefoner och hemsidor med information i frågan som finns och som personer som söker information kan hänvisas till.

Finansiering

Kostnader för utbildning och representation i en samverkansgrupp finns inte inom ramen för befintlig budget.

Konsekvenser för hållbar utveckling och en effektiv organisation

Att arbeta mot hedersrelaterat våld och förtryck bidrar till att både flickor och pojkar, kvinnor och män oavsett ålder, etnisk bakgrund, sexuell läggning och funktionsförmågor får förbättrade livsvillkor. Det skapar trygghet och förbättrar folkhälsan.

Utbildningsinsatser och representation i en samverkansgrupp kommer att påverka organisationen på Socialförvaltningen.

SOCIALFÖRVALTNINGEN

Mehmed Hasanbegovic
Förvaltningschef

Beslutet skickas till: Kommunstyrelsen